

25527

CLAN MEDUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP
pres-kliping • press-clipping

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
 AGENCIJA DOKUMENTACIJE
 NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
 PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
 Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-603-15330

Isečak iz lista
 Newspaper cutting

НОВА МАКЕДОНИЈА
 СКОПЈЕ

30. IX. 1979
 11742, 10

ИЗЛОЖБИ

НЕКАДЕ НА РЕЛАЦИЈА меѓу вистинското и невистинското, човечкото и возвишеното, пластично-визуелните феномени во просторот и просторот во структуралниот објект — се сретнувме со уметничката порака на Јагода Буйќ.

Јагода Буйќ е втор уметник (по изложбата на скулпторот Душан Цамоња) кој го презентира својот уметнички опус во нашите републички центри: Јубљана, Загреб, Скопје. Во овој излагачки миг, на нашата ликовна публика ѝ е дадена извонредна можност да се запознае со големите уметнички вредности на Јагода Буйќ, која, за жал, поизвестна и поприсутна е на странските ликовни манифестации и на кои ги потврдуваше несомнените квалитети на југословенските уметници, односно на југословенската современа уметност.

Во последниот период це-ла низа уметници со евиден успех се занимаваат со оваа благородна ликовна дисциплина. Меѓутоа, уметничкиот подем на Јагода Буйќ далеку ги надвишува спомнатите успеси и заедно со исто така извонредната полска уметничка Магдалена Абаканович ја претставува авангардата на овој специфичен ликовен израз. Во оштитот третман таписеријата долго време е сметана како исклучива дисциплина на применетата уметност со утилитарно-деко-

ДИНАМИЧНО ПЛАСТИЧНО ЕДИНСТВО

• Кон самостојната изложба на Јагода Буйќ во Музејот на современата уметност во Скопје

ративната потреба на урба најде уметник кој повеќе од Јагода Буйќ ги вливава и уметнички ги трансформира впечатоците и облиците на својата неподредна околина.

Во НАТАМОШНАТА МОТИВСКА анализа на делото, можеме да најдеме некои битни елементи што Јагода Буйќ ги ткае односно ги преплетува во својот ликовен концепт како содржативно збогатување на композицијата, поетско и драмско сублимирање на волуменот. Кај неа разиграноста на композицијата во чинтуг случаи води директно идејно потекло од стрмниот каменет брег — црните карпи на вечно море, од мрежите во просторот — тешки од надежи, рибарски пот со рустична структура каде што искрат златните перки, проткаени во јаловите бразди на малите ниви. Затоа нејзината композиција во ист момент дејствува како сакрална знаменитост, камен запис, сугериран од грубата фактура на ткаењето и како некоја несекојдневна архитектоника на конкавно-конвексните облици — дејствува со силата, монументалноста на вообличено то или проткаено со поетска содржаност.

Уште некои битни елементи: емоции, подсвети и праштања покрејува таписеријата на Јагода Буйќ; пред која човек ги повикува во секавањето некои стари до живувања или ги открива во тие нерамни површини како ново сознание и одговор на прашањата од нашата потсвест.

Во повеќе наврати е говорено за структурата, односно за нерамната, речиси груба фактура која секако најдобар начин ја истакнува основната идеја и порака, а во стилски и технички поглед го запоставува вообичаеното сфаќање на таписеријата како сликарска дисциплина, а во прв план ја истакнува нејзината компомобилност и склупторска организација.

Иако во целост сугерираат цвртина, односно склупторски волумен, таписериите на Јагода Буйќ дејствуваат и со некаков патиниран впечаток (не пиктуриран) и со мекоста што секако се однесува на природните својства на материјалот, односно на волната и сличните индустриски производи.

ПОРАДИ ОВАА СПЕЦИФИЧНА УЛОГА и просторноста изложбата во многу композициски решенија ба-

ра примена на посебни конструкции и аранжерски иновации што во наши услови често може да доведат до известна несогласност: на архитектурата (амбиентот) со поставката на изложбата. Случајот сакаше да бидам во ситуација да ја видам и загрепската поставка на оваа изложба каде што дојде до спомнатото несогласување и конкуренција на архитектонско-сликарските целини, зашто уметничкиот павилјон е сместен во зграда од втората половина на XIX век. Поставката во Музејот на современата уметност во Скопје секако повеќе одговараше и дејствуваше покомпактно од загрепската поставка, но и тука имаше по мали пропусти кои пред се можат и треба да и се припишат на самата уметница (можеби како единство на забелешка), зашто уметникот пред ликовното изведување и решение треба да размислува и за финализацијата на изложбата како целина и за нејзината презентација во нашите ческото скромни услови.

Секако дека е непотребно премногу да се нагласува значењето и местото што го зазема Јагода Буйќ, меѓутоа, треба да се нагласи значењето што го има оваа манифестација за целата наша културна средина, односно за Републиката, и да се истакнат посебните напори на Музејот на современата уметност да ги следи и да ги презентира најактуелните текови на модерната уметност кај нас и воопшто во светот.

Богдан Мусовик